

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjost“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petit-vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Državna politika.

Preživljamo dneve morda najtežje notranje krize ravno v trenutku državnih sprememb. Naš zunanji in notranji položaj je plod neurejenih smeri naše zunanje in notranje politike, ki so v tesnih vzročnih zvezah med seboj. Od plemen, ki sestavljajo to državo, so edino Srbi na tem, da vedo kaj hočejo, dočim Slovenci in Hrvatje — zdi se — vedo samo to, kaj nočejo. Z drugimi besedami Srbi vodijo pozitivno, Slovenci in Hrvatje pa negativno politiko. Srbi tvorijo nekaj čez dve petini (46%) vsega prebivalstva, katoličani nekaj manj (40%). Po smislu zdrave logike bi bil tu predvsem potreben sporazum s katoličani, namreč s Hrvati in Slovenci. Toda za večjo skupino je treba tudi večjega vpoštevanja, manjše skupine pa se itak lahko pridobi kako drugače. Muslimanov je 11% v naši državi. Srbi in muslimani skupaj pa imajo že absolutno večino prebivalstva. S tem je nadvlada enega plemena nad drugim na videz zagotovljena tudi številčno. Vojska je itak popolnoma v rokah enega plemena. Članov vlade pa je 11 Srbov, 2 muslimana, 2 Slovence in 1 Hrvat, dočim bi jih bilo — ako bi bilo sporazuma — 7 Srbov, 1 musliman, 5 Hrvatov in 3 Slovenci. Po istem ključu bi morale biti razdeljene tudi uradništvo po ministrstvih. Toda še ono malo slovenskega uradništva (hrvatskega je še mnogo manj) v Belgradu je popolnoma podrejeno srbskemu uradništvu. Poleg tega pa je — razen nekaj častnih izjem — vse naše uradništvo v Belgradu tudi po mišljenju popolnoma odrezano od svoje rodne grude, ker bi mu sicer tamkaj ne bilo obstanka. Po vsem tem ni torej čudno, da tisti, ki ima v rokah „škarje in platno“, deli pravico po svoje; tisti pa, ki jo prejema, more odgovoriti le z „da“ ali „ne“. Da je „ne“ Hrvatov in Slovencev razumljiv in upravičen, je popolnoma jasno po vsem tem, kar je gori povedano.

Zato za razmere v naši državi ni odgovorna niti hrvatska, niti slovenska večina. Tudi komunističnih poslancev je komaj ena šestina Slovencev in Hrvatov. S tem seveda ni rečeno, da to zlo, ki se je nakupičilo nad nami, prihaja od enega plemena. Nepričakovano veliko število srbskih opozicijskih poslancev dokazuje, da tudi srbsko ljudstvo ni zadovoljno s politiko „beogradske porodice“ proti

kateri je naperjen v interesu države ves naš boj.

S tega stališča moramo presoјati tudi našo zunanjo politiko. Naša diplomacija, ki je v srbsko-radikalnih rokah, ni doslej ničesar storila, da se zbrše vtis zunanjega sveta, ki še vedno smatra Jugoslavijo za srbsko državo. Francosko in laško časopisje celo v službenih izjavah svojih vlad še vedno govori le na podlagi tega napačnega vtisa. Tu bi bil umesten energičen popravek naše vlade. Vsi ti in taki „prijatelji“ Jugoslavije niso naklonjeni katoliškemu elementu v srbski (!) državi. Da je temu tako, nam dokazujejo nepobitna dejstva. Zgubili smo Koroško, Radgono so dobili Avstrijci, pogoreli smo pri rapalski pogodbi, Reka je postala „nezavisna“ država, odtrgana nam je luka Baroš, v Medjumurju je ostalo 50.000 Hrvatov in Slovencev pod Madjarsko in sedaj odpada tudi Baranja. Z druge strani pa smo dobili Caribrod in dolino Strumice in tudi glede Skadra naša diplomacija nastopa energično in — kakor izgleda — tudi uspešno. To pa vsekakor zato, ker so ti kraji naseljeni s pravoslavnim in deloma turškim elementom, dočim je katoliški element na vseh koncih in krajih pristrizen. To so dejstva, ki sama govore kam jadramo. V isti smert se giblje vladna politika tudi v notranjosti države. Nastop proti komunistom je opomin tudi drugim vladni ljubim strankam. Pritisk proti katoliški cerkvi in veri je le logična posledica te politike, ki je pri nas rodila protiversko SKS stranko. Tudi v gospodarskem oziru vsi občutimo slabljenje Hrvatov in Slovencev.

Tako je treba presoјati ustavo, centralizem, davke, krivično zamenjavo kron in vse sploh važnejše dogodke v državi. Edina pot, ki vodi k ozdravljenju teh razmer, je v tem, da se zatre v vsakem posamezniku duh hlapčevstva in, da se vzgojitasamozavest slovenske enakopravnosti in jugoslovanske državne pripadnosti, kar nas končno privede k reviziji ustave in s tem avtonomiji, ker le tako bo zajamčena enakopravnost plemen in osvoboditev naših zaslužjenih bratov.

K temu vsemu pa je potrebna poglobitev katoliškega verskega prepričanja v našam ljudstvu.

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujevi peti!

Omnium Serbe.

Tako se imenuje neka tajanstvena francoska družba, ki se sedaj ustanavlja in katere cilj je, da dobi v svoje roke vse tovarne orožja in streliva v Jugoslaviji. „Omnium Serbe“ (slovensko: vse srbsko) je po pisanju pariškega „Tempsa“ srbska delniška družba z udeležbo francoskega kapitala. Vladna „Demokratija“ potrjuje to in dodaje, da je vlada tej ideji naklonjena. Razen onega, kar objavlja dr. Ikonič v „Republiki“, javnost je o tem popolnoma neobveščena. Država bi morala prevzeti za 200 milijonov kron delnic, dati brezplačno zemljišče, carine prost uvoz vseh potrebščin za tovarne orožja, brezplačno prepustitev vodopadov itd. ter 50% popusta po železnici. Vrhu tega bi država ne smela kupovati orožje in strelivo drugje kot v teh tovarnah. Višek vsega pa presega zahteva, da more „Omnium Serbe“ prepustiti svoje pravice katerikoli francoski družbi. In to imenujejo ugodne pogoje za državo!

Za stvar se z vsem ognjem zavzema Rade Pašič, sin gosp. Nikole Pašiča, ki je tudi borski rudnik bakra spravil v francoske framazonsko-judovske roke. Pašiču ob strani stoje v takih aferah neizogibni Velizar Jančević in najnovejši samostojnejš pop Janjič. Posrečilo se jim je pridobiti zase tudi častniško „belo roko“. Bivši vojni minister general Hadžić in njegov načelnik artilerijsko-tehniškega oddelka, polkovnik Stojevič se baje s tem nista strinjala in bržkone sta zato tudi odstopila.

V tej stvari mora biti popolna jasnost. Tu gre za državno obrambo, katero se ne sme prepustiti tujim spekulantom, ki lahko vsak čas izzovejo krvavo vojno v svoj prid, ker jih to ne bo bolelo. Kdo naj jamči, da ta tajna družba pod varstvom svobodnega uvoza ne bo vršila tihotapstva? Ime Rade Pašiča, pa najsi je stokrat sin ministrskega predsednika, ni nobeno jamstvo za našo državo, saj je bilo ravno to ime zapleteno v znano veliko tihotapsko afero s platinom. Stvar take važnosti mora pred parlament in pred javnost!

Sicer pa že samo ime „Vse srbsko“ v zvezi z imenom Pašič dokazuje, da v naši državi obstojajo — poleg komunistov — tudi še druge protidržavne tajne sile. Tudi v Sloveniji je

dr. Janjič našel zaveznike za svoje namene, kakor se vidi iz njegovega govora na shodu samostojnežev v Št. Vidu. Sicer pa kdor je enkrat izdal avtonomijo in kmetijske koristi ljudstva, tak je sposoben za vsako lumparijo.

Za „vsesrbstvo“ se pa samostojneži itak že kupljeni.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. Št. Jernejski semenj je bil prav dobro obiskan. Vse obsodbe pa zasluži dejstvo, da se je sejmišče preložilo na tako nesrečen kraj, kjer je le ena ozka pot za dohod in odhod ter so ljudje in živina v stalni nevarnosti. Čudimo se kako je moglo orožništvo in okrajno glavarstvo kaj takega dopustiti. Ljudje, ki so prišli na semenj, preklinjajo provzočitelje te nesrečne misli. Pričakujemo, z vso gotovostjo, da bo okrajno glavarstvo in orožništvo premestilo sejmišče takoj zopet na svoj stari prostor, stroške pa naj nosi za svojo neumnost tisti, ki si je izmislil popolnoma nepotrebno premeščanje sejmišča. — Sicer pa še par takih semnje kot je bil šentjernejski, in vsa naša živina bo v inozemstvu. S tem kmetu ne bo prav nič pomagano, mesarji pa bodo na spomlad prodajali meso po 50 kron kilogram. Tako se godi takrat, ko je mesar za poljedelskega ministra.

Iz Semiča. Žalni obred za pokojnem kraljem v semiški župniški cerkvi se je izvršil ob obilni udeležbi. — Orli so se udeležili polnoštevilo. V kroju je bilo Orlov in naraščaja 37. Nikdo ni pogrešal Sokolov v cerkvi, za katere se govori, da so tačas „kidali štalo“. Sicer se čuje iz vsake beznice v „vinskem“ „navdušenju“. Ajmo mi, Sokoli, mi smo patrijotje ... uš!

Avtonomija v luči svetovne zgodovine.

Dovolil jim je zopet pozidati mesto in tempelj, vrnil jim je posede in orodje starega templja in jim vrh tega nakazal potrebnih sredstev, da morejo začeti novo narodovo življenje. — Z veliko vnemo so se lotili dela; in le železna volja in vztrajnost je mogla premagovati ovire, ki so jih nasprotniki stavili temu početju. Le polagoma so dvignili iz razvalin tempelj in druge stavbe mesta Jumzelema in selišča v pokrajini. V tem oziru nam lahko služijo za vzgled kako je treba složno in požrtvovalno delati za blagor domovini. — Obenem z zunanjim ogrožjem je bilo treba urediti notranjo upravo dežele. Glavar je bil sicer imenovan od kralja, vlade in svetovalci so prišli iz naroda. Postavili so glavarja na stran njemu v pomoč pa tudi v nadzorstvo nekako starešinstvo, izbrano

Ko pa pride, da se pokaže njihova domoljubnost, pa Sokolov ni nikjer. Iz tega se vidi, koliko so vredne njihove psovke na naš naslov, češ, da smo protidržavni element, revolucionarji, separatisti itd.

Iz Metlike. V soboto 27. avg. je mil. g. prošt metliški blagoslovil nove bronaste zvonove in lestenece. Za zvonove so naši vrli ameriški rojaki zbrali 107.000 kron drugo pa so nabrali župljani med seboj. Zvonovom so kumovali gospa Lušinova in agilni g. posl. in župan Nemanič ter g. županja Bajukova in g. Antou Slanc. Pri tej priliki je imel g. prior P. Učak lep in v srce segajoč govor. Iz metliške postaje so zvonove prepejali lego okrašeni vozovi g. poslanca in župana Nemaniča, katere je spremljalo 17 metliških Orlov v kroju in 40 brez kroja. Orle je vodil nad vse požrtvovalni načelnik metliškega Orla g. Fr. Gornik. Vsa slavnost se je izvršila v najlepšem redu. — Drugi dan v nedeljo, je bilo običajno trifarsko žegnanje. Ljudstva je bilo zelo mnogo od vseh strani. Ta dan je bilo po izvršenih pobožnostih v cerkvah žrtvovano telesnim potrebam do 120 jancev, pečenih na ražnju, vendar pa nerednosti in pijančevanja ni bilo. — Gostoljubna hiša g. Nemaniča poslanca in župana, ter njegovega brata g. župnika je pri Treh farah zbrala večjo družbo, med katero smo imeli čast pozdraviti mil. g. prošta metliškega, dalje predsednika Orlovske Zveze in več okoliških gg. župnikov, županov obč. odbornikov in cerkvenih ključarjev. Marsikatera lepa beseda je bila izgovorjena in tudi na „Sedanjost“, se ni pozabilo. (Ali ste pa tudi nabrali kaj naročnikov in prispevkov za tisk. sklad „Sedanjosti“? — Op. ur.)

Prispevajte za tisk. sklad „Sedanjosti“!

izmed ljudstva po starih šegah judovske demokratije. — Stem je bila postavljena samouprava dežele. Narodno gospodarsko življenje se je začelo razvijati, mali znaki napredovanju so se kazali, vendar prave sreče in zadovoljnosti ni hotelo biti. Mojzesova postava je bila sicer podlaga narodnemu življenju, pa dajala mu je le bolj zmenje obeležje bližje ni pa še bila smer in vodilo za vse javno narodno gibanje in delovanje. Tega nedostatka se pa niso povsod zavedali. Iz babilonske dežele so pripeljali seboj tuje žene, tuje služabništvo in množice poganskih šeg in navad, ki niso bili v skadu z duhom Mojzesove postave.

Razumni možje so kmalu spredvideli, da pravega napredka ne bo mogoče zagotoviti, če se ljudstvo notranje ne prenove po Mojzesovih postavah, saj je bilo še mnogo npravnih nedostatkov med ljudmi, ki jih je bilo treba odpraviti, če so hoteli

Suša in kmetijstvo.

Naše ljudstvo je v velikih skrbih radi letošne suše, ki je po mnogih krajih (tudi v drugih državah) napravila mnogo škode. Vendar, hvala dobremu Bogu, ni povsod enako zlo. Koruza je naprimer veliko trpela na prisojnih krajih in v hribih, v dolini, v bližini gozdov, pa marsikje bolje kaže kot ponavadi. V Belokrajini se je kornuza dokaj slabo obnesla, na Dolejskem, pa tudi na jugu države, pa je v splošnem še precej dobra, posebno tam, kjer je bila pravočasno sejana. Pomlad je bila lepa in tudi pozneje smo imeli dokaj dežja. — Še mnogo bolje se bodo obnesli vinogradi. Letos, če Bog da, bomo imeli trgategv še pred sv. Mihaelom, če bo le še kaj dežja prej, da se jagode lepo napno in dobe več soka. Tuintam se sicer opaža, da je suša tudi grozdju nekoliko škodovala, da so jagode nagrbančene in uvele, to pa samo tam, kjer se ni pravočasno in v dovoljni meri brizgalo. Grah je prav lep tako tudi fižol, pa tudi krompir ne zaostaja. Dobro kaže tudi zelje in druga zelenjava, samo repa in pesa ste ponekod hudo trpeli. Sadja pri nas ne bo veliko, tudi v Bosni in v Srbiji so češplje slabo obrodile; sicer smo pa glede sadja lahko zadovoljni.

Najhujši udarec pa je zadala suša kmetijstvu po travnikih in pašnikih. Dobro je, da je zabranjen izvoz krme iz države. Ponekod so travniki popolnoma spaljeni. Vendar pa je upati, da bo jesensko deževje razpokano zemljo dodobra namočilo in da se bo dalo popraviti tembolj, ker so kali v zemlji zaostale in bo trava gostejša. Zato je še prezgodaj tarnati in prodajati živino na tuje za vsako ceno. Zelo žalostno sliko je nudil ta semenj v Novem mestu. Živine je bilo mnogo in

postati deležni blagoslova, katerega je Mojzes obljubil ljudstvu, če bo postave božje natanko spolnjevalo. To težko delo je prevzel Ezra, učen in moder duhovnik na dvoru kralja Artakserkse in njegov zaupnik. Tega moža je poslal kralj v Jeruzalem z nalogo, da uredi vse javno življenje v Judeji po Mojzesovi postavi in po kraljevem navodilu. Ezra je odšel z novimi pooblastili in vodil seboj kakih tisoč Judov, ki so porabili to priložnost, da se vrnejo.

Ezra se je lotil te težke naloge z vso vnemo in jo je z velikim naporom tudi srečno izpeljal. Notranje in zunanje življenje ljudstva je bilo urejeno po zakonih božjih in državnih; mir in red je vladal v deželi, in blagostanje ljudij je rastlo. Ljudstvo se je hitro množilo in zasedlo mnogo poprej zapuščenih postojank. Tudi po Samariji, Galileji in Pereji so nastale judovske naselbine.

dasi je bila knpčija še precej živahna, vendar so cene niso držale. Temu pa ni kriva toliko suša, kolikor neznosni davki, radi katerih gre večkrat zadnji rep iz hleva. Če bo država kmetom taka mačeha kakor doslej, med ljudstvom ne bo zadovoljstva.

Vsem odsekom Dne 3. in 4. septembra t. l. se vrši na Brezjah katoliški shod in javni nastop Orla. Bratje, pokažimo svoja katoliška načela javno. pohitimo k naši Materi. pred njenim oltarjem izročimo sebe in priporočimo naše delo njenemu varstvu. Kar je bratski češki organizaciji Velehrad, to naj bodo nam Brezje. Vožnja je po vseh železnicah polovična od 2. do 5. septembra. Udeleženci orlovskih duhovnih vaj imajo na Brezjah skupno sveto obhajilo.

Telovaeni odsek Orel — Novo mesto ima v petek 2. septembra važen sestanek v pisarni tajništva SLS točno ob 6. uri zvečer. Prisotnost vseh bratov nujna.

Tabor v Trebnjem, ki se je nameraval vršiti v nedeljo 4. septembra, je preložen na praznik 8. septembra. Prireditev je za vse odseke novomeškega okrožja obvezna! Odhod ob 7. uri 43 min. iz novomeške postaje. — Bog živi!

V Sv. Križu pri Kostanjevici bo 4. sept. orlovski tabor in blagoslovitev novega krasnega katoliškega doma. Ob 10. uri je sveta maša (cerkveni govor ima gosp. Martin Kerin) po sveti maši blagoslovi gosp. leskovski dekan A. Kurent novi katoliški dom, nato je tabor pred domom. Popoldne ob 3. uri javna telovadba. Igra šentjernejska orlovska godba. — Pohitimo na tabor in oglejmo si novi katoliški dom!

Topliška knščansko misleča mladina je ustanovila dne 28. avgusta svoj orlovski odsek. Kljub pritisku nasprotnikov se je zbralo lepo število fantov in se priglasilo v armado brambovev vere svojih očetov in dobrobiti slovenskega ljudstva. — V nedeljo 11. t. m. pa bodo tudi dekleta ustanovila svoj orliški krožek na Toplicah. Pozdravljeni bratje in sestre pod zmagonosno orlovsko zastavo!

Tedenske novice.

Politični odbor SLS za novomeško okolico vabi svoje zaupnike k sestanku, ki bo v ponedeljek, 5. septembra ob 10. uri predpoldan v Rokodelskem domu. — Ker je sestanek izredne važnosti, se prosi polne udeležbe.

Opozarjamo na članke g. dvornega svetnika Fr. Šnklijeja, ki izhajajo v „Slovencu“ o naši železniški politiki s posebnim ozirom na naše dolenske železnice. Iskreno obžalujemo, ker nam prostor ne dopušča ponatisniti te članke v celoti, v eni prihodnjih števil pa bomo malo obširnejše spregovorili o osnovnih mislih g. dv. sv. Šnklijeja.

Za Mali Šmaren na Trško goro! Romarski shod na Trški gori se bo pričel dan pred Malim Šmarnom. Ob 5. uri pop. bo pridiga in litanije z blagoslovom. Nato bo spovedovalo več duhovnikov pozno v noč. Naslednji dan bo prvo cerkveno opravilo ob 6. uri; ob

10 uri bo istočasno cerkveno opravilo v cerkvi in zunaj cerkve. Tudi popoldanska služba božja bode na Trški gori in sicer ob 2. uri popoldne.

Za obljubljeni procesijo — radi kolere — na Trški gori dne 9. t. m. se bode te dni pobiralo po mestu. Sv. maša z blagoslovom bo ob pol 8. uri.

Začetek pouka na drr. realni gimnaziji v Novem mestu. Vpisovanje v I. razred je v ponedeljek, 12. septembra od 9. do 12. ure, takoj nato sprejemni izpiti; vpisovan v II. do VIII. razred pa v torek, 13. septembra od 9. do 12. ure. — Šolska maša v sredo dne 14. septembra ob 8. uri. — Več na uradni deski.

Poroka. Mil. g. prošt dr. S. Elbert je 20. avgusta poročil v Lazah g. inž. Josipa Mlynka s hčerko gozdarskega svetnika g. Jos. Blaha iz Radohe gđe. Marijo Jozefo. — Obilo sreče novoporočencema! — Dne 27. avgusta se je poročil profesor novomeške realne gimnazije Peter Prosen z go. I. Gačnik roj. Kočar. — V Ljubljani pa se je 3. t. m. poročila gđe. P. Moggolič, posestnica v Novem mestu z graščinskim oskrbnikom g. F. Grobovškom. Bilo srečno!

Umrl je 23. avgusta v Novem mestu sinček svečarja G. Murna in 24. avg. g. Karol Mahorčič, sodni kancelist star 51 let. — Dne 26. avgusta pa gospa M. Majntinger, vdova predstoj. zemljiške kujige, v starosti 90 let. N. v m. p.!

Ljubljanski veliki semenj se otvori nepreklicno v soboto dne 3. sept. 1921 ob 10. uri dop. Treba je vsled tega, da je vse blago, ki ga nameravajo posamezne firme razstaviti, naj kasneje do dne 29. avgusta t. l. na sejmskem prostoru. Razstavišče ljubljanskega semnja dobiva vsak dan bolj popolno sliko. Stavbena dela so zvršena in na sejmišču se že montirajo razni stroji, ki bodo tekom semnja v obratu. Sejmski katalog se izda v 20.000 izvodih. Za Črnomelj in okolico razprodaja sejmske znake „Mestna hranilnica v Črnomlju“. V Metliki razprodaja sejmske znake in legitimejaje g. Leopold Gabrijan in Anton Rajmer. Ker tvori poljedelsko prebivalstvo poglavitni del naše države, je bilo prirediteljem semnja na tem, da se ravno kmetijski oddelek čimbolj spopolni. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji mlatilnice, čistilnice za žito, stroji za sejanje in za košnjo, vsakovrstne črpalnice, posnemalniki za mleko, garniture za mline, različno poljedeljsko orodje kakor motike, lopate in drugo. V obratu bo tudi dvojica motornih plugov. Med kmetijskimi proizvodi bodo zastopana bodo tudi mlevska industrija, med, vosek, čebelarke priprave in vsi drugi naši deželni pridelki.

Moralni propad družbe. Demokratsko časopisje že cele tedne piše članke, češ, da g. Pesek ni moralno sposoben za ljubljanskega župana in ministrski svet po poročilu g. kr. namestnika Ivana Hribarja baje ni potrdil njegovo izvolitev. — V Ljubljani pa živi bogat in imeniten gospod, vozi se v razkošenem avtomobilu s svojo ženo. Istočasno pa, ko takozvana žena uživa vso zemsko srečo in zemsko blagostanje ob strani tega bogatega in imenitnega gospoda, prava žena njegova živi osamela v bornih razmerah, navezana na milodare ter se hodi — kakor nam poročajo — hraniti v ljudsko kuhinjo. In istočasno, ko uboga zapuščena žena prihaja po svoje borno kosilce, se mogočnjaki zbirajo okrog

bogatega in imenitnega gospoda in njegove „gospo - soproge“ in poljubujejo njeno roko. — In v Ljubljani ga ni izmed takozvane družbe, ki bi nastopil proti temu škandalu ter zaklical javno Krstnikove besede: „Ni ti dovoljeno, imeti jo! Tako piše „Novi čas“.

762 ureb je vlada predložila parlamentu, da jih pretrese in potrdi tekom 5 mesecev. Ako odbijemo razne praznike, počitnice in nedelje, dobimo približno 80 delavnih dni. Ker pa bo polovico tega časa posvečeno interpelacijam, raznim pogajanjem itd., ostane komaj 40 dni za razpravo cele gomile zakonskih ureb. Glasovalni stroj bi izglasoval dnevno vsekakor več kot 20 ureb, pa bi manje stal kot parlament, ki itak nima niti volje, niti potrebnega časa za delo. Torej, g. Pašič, naročite gramofon, namesto parlamenta s tem bodeite prihranili nekaj milijonov izmozganemu ljudstvu, nekaj pa bo lahko prisluzil na proviziji nadebudni sinček g. Rade Pašič!

O trošarini na vino. Na tozadevno interpelacija poslancev gg. Nemaniča in Stanovnika je finančni minister odgovoril, da je v opombi čl. 6 začasnega zakona o državni trošarini, ki zadobi pravomočnost 1. sept. t. l., predpisano, da se državna trošarina ne bo zahtevala od vina, ki ga vinogradniki priglasijo za domačo porabo. Ako pa vinogradniki izvršujejo obrt z alkoholnimi pijačami na debelo ali drobno, tedaj bo pristojna finančna oblast določila, koliko vina pripade takim vinogradnikom za domačo porabo in od tega vina se ne bo plačevalo trošarine. O tem bodo izdana še posebna navodila davčnim oblastnijam. Končno pravi finančni minister, da se je v zakonu upoštevala vsebina interpelacija naših gg. poslancev. Ker bodo samostojneži tudi ta uspeh naših poslancev proglasili za svoj, navajamo tudi številko 5164 odgovora finančnega ministra z dne 9. avg. t. l.

Čarovniška moč framasona. Za francoske vlade v Ljubljani se je osnovala tajna družba framasonov. V reduti so imeli baje svoj sedež in zbirališče. Ljudka domišljija je pripisovala framasonom čarovniško moč. Med Ljubljančani je krožila ta-le vest: V red francoskih prostozidarjev se je dal vpisati neki odlični ljubljanski meščan. To pa ni nikakor ugajalo njegovi pobožni ženi. Šla je torej k načelniku družbe in je zelo prosila, naj izbriše njenega moža izmed članov. Načelnik pelje ženo takoj v veliko dvorano, kjer so visele na stenah slike vseh v prostozidarsko ložo vpisanih ljubljanskih meščanov. Ko mu žena pokaže svojega moža, potegne načelnik iz žepa pištolo in prestrelil sliko njenega moža, rekoč: „Tako sem ga že izbrisal!“ Ko se ženo vrne domov, najde svojega moža s prestreljeno glavo.

Jesensko porotno zasedanje je bilo zelo kratko in je tekom dveh dni obravnavalo samo dva slučaja, dočim so ostali bili odloženi za zimsko zasedanje. Lovro Končina sodišču že znana osebnost, je dobil radi raznih tatvin 6 let težke ječe. — Bolj zanimiv je bil drugi slučaj, ki je svojčas vzdignil precej prahu pri naših nasprotnikih. Ivan Zupančič iz Kriške gore je bil kot pristaš SLS gerent v svoji občini. Tuje kokoši so uhajale na njegovo zemljišče in mu provzročale občutno škodo. Opozoril je sosede na to in izjavil, da bo ustrelil vsako kokoš, ki pride na njegov vt. Rečeno storjeno: nekega popoldne je padel strel in ubil eno kokoš. Nasprotniki, ki so mu vedno nagajali, kjer so mogli, so bili zbrani v bližini na nekem sestanku. Čim so čuli strel, je več njih prihitelo na lice mesta.

Zupančič je bil sam in zavedajoč se premoči in sovražstva nasprotnikov, je naperil lovsko puško z opozoritvijo, da bo streljal ako se mu kdo približa, nato pa se je umikal, nasprotniki pa za njim. Pri tem pa je zadel ob smreko tako nerodno, da se mu je puška tudi vsled razburjenosti nehote sprožila in smrtno nevarno ranila v trebuh enega izmed napadalecev. — Ta dejanski stan je bil ugotovljen pri porotni razpravi. Na porotnike so bila stavljena 4 vprašanja. Prve tri, glede uboja so porotniki zanikali, potrdili pa so četrto vprašanje radi neprevide rabe orožja. Na podlagi tega krivdoreka je bil Zupančič obsojen na 2 meseca težke ječe z enim trdim ležiščem na mesec.

Roparski umor v Gorjancih. Ako bo šlo tako naprej, nas bodo roparji prisilili odpreti v našem listu stalno rubriko pod tem naslovom. Ne vemo pa, če bodo oboroženi hajduki uspeli prisiliti orožništvo, da se bolj posveti javni varnosti kot pa znanju nepotrebne cirilice.

Dne 26. avg. okrog 4. ure popoldne je bil ustreljen pri „vahti“ v Gorjancih neki Mauser iz Igljenika, ki se je nedavno vrnil iz Amerike. Neznani zločinci so mu nato razbili še glavo in poboli z nožem. Sledovi dokazujejo, da je bil nesrečni Mauser samo obstreljen ter so ga roparji šele po hudem boju pobili na tla, ker so se našli koščki raztrgane zlate verižice. Pokojnik je imel pri sebi baje do pol milijona kron v gotovini, kar so roparji odnesli s seboj.

Vrh Razglednika. Na Prevaljah oziroma v Mariboru, oglasni zavod Ivo Sušnik, Slovenska ulica 15 je pričel izhajati ilustrovan, poljudno znanstven mesečnik, vreden vse pozornosti. Izšla sta že dva zvezka z izborno vsebino. Članke za zanimivimi pojasnili kažejo obširen program, ki si ga je list zasnoval. Mesečnik ima tudi glasbeno prilogo. S tem listom smo

dobili publikacijo, ki nam je bila živo potrebna. Krasne slike na finem papirju dokazujejo da je cena 30 K na 32 straneh 4° zelo nizka.

Nobena beseda pohvale in priporočila ni odveč, ko gre za izborne domače Kolinske kavine primesi.

Iz vagona.

Samostojnež: „Ali veste, kako so klerikaleci med vojno našega dičnega ministra a poljedelstvo mesarja Iv. Puelja denuncirali?“

Ženska iz Lašč: „Da, vemo! Župnik Skulj sedanji poslanec SLS, je skomandiral njegovi ženi v Vel. Laščah največjo podporo!“

Samostojni birt, nekoliko pijan, krog usten od čika rjav: „... duš! Jest ne verjem ne v Boga, ne v hudiča; vse to so si farji izmislili. Če je hudič, pa me naj kar prec na mestu vzame!“

Jajčarica iz Ribnice: „Hudič ima z omahljiveci dovolj dela. Po vas že ne bo prišel, po vas, ker viste — gvišni!“

Razširjajte v svojem krogu „Sedanjust“!

2 soda

po 12 in 3 hekto sta na prodaj v Novomeškem kapitelju.

Učenec za trgovino z mešanim blagom

v Novem mestu se išče. — Naslov pove upravnistvu t. l.

Prodaj pesestvo :: v vinorodnem kraju, solnčna lega, v premeru 40 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, vinograda, vrta in gozda. Več pri Jože Šarke, Golobinjak pri Mirni peči.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čerkovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt-Street New York, N. Y.

Ameriški novičar.

Raznoterosti. V Clevelandu se je pred leti v drugič poročil gostilničar Franc Modrijan, ker je bil z doma obveščen češ, da mu je žena umrla. Modrijan — ko je zvedel, da mu prva žena še živi — je zahteval razporoko z drugo ženo. Ameriške oblasti pa so Modrijana prijete in sklenile, da se ga s silo izžene iz Amerike. Modrijan je zadevo izročil odvetniku. — V Jolietki bolnišnici sta srečno prestala težko operacijo dolenski rojaka Janez Horvat in Katerina Dragovan. — V Jolietu razsaja vročinska bolezen, ki je že mnogo ljudi spravila v prezgodnji grob. —

Umrli so. V Biwabiku Minn. 72 letni Jakob Debelak. — V Clevelandu je avtomobil povozil deklico Franiko Mulej in 16 letnega Antona Golobič. — V Garp, Ind. so neznani roparji v njegovi hiši ubili Franceta Novaka iz novomeške okolice in mu pobrali denar. —

Še je čas, da menjate ameriške dolarje po visokem kurzu pri Slov. eskomptni banki v Novem mestu. Pohitite!

Prodaj žitni ročni mlin

za vsakovrstno moko. — Alojz Hočevar, vas Krka 5, p. Novo mesto.

Privatno hrano išče

naš somišljenik, Naslov v upravnistvu lista.

Trgovina ALFONS OBLAK v Novem mestu

priporoča špecerijsko, kolonijalno in galanterijsko blago. Točna in solidna postrežba!

Šivalne stroje „PFAFF“

priporoča J. Kleindienst, zastop., Kandija.

Prodajalka

zmožna za voditeljico podružnice v Novem mestu se takoj sprejme. Kavcije zmožne imajo prednost. Ponudbe na trdko Ignac Vok, Ljubljana.

Tiskarna — Knjigarna Knjigoveznica

J. Krajec nasl. Novo mesto se priporoča.

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima y zalogi vse špecerijsko in kolonijalno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement itd.

Lahki in težki bencin za poljedelske stroje.

